

"Zomwe zimayambitsa kuwuma ntima

Cholinga cha kulengeŵa
kwa ntima

Kuseka kopitirira moyeso

"Zoyala za anthu
opembedza koma..."

Mchitidwe wanzere
(mwanzi ndi farizo)

Shaykh al-Tareeqah Ameer Ahl al-Sunnah,
Founder of Dawat-e-Islami, Hazrat Allamah Mawlana
Muhammad Ilyas Attar Qadiri Razavi

محمد إلیاس
القادری

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَاتَمِ النَّبِيِّينَ،
أَمَّا بَعْدُ، فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ-

Du'ā Powerenga Buku

Werengani Du'a (pempho) musanawerenge buku lachipembedzo kapena musanayambe phunziro lachisilamu; mudzakumbukira china chilichonse mwaphunzira, *إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ*:

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Janthawuzo

Yā Allah *عَزَّوَجَلَّ*! Titsegulireni makomo a maphunziro komanso a luntha ndipo tichitireni chisoni! E inu omwe muli Wolemekezeka kwambiri komanso Wawulemerero!

(Al-Mustafraf, buku. 1, tsamba. 40)

Chidziwitso: funireni zabwino Mtumiki (Ṣalāt-‘Alan-Nabī ﷺ) kamodzi musanayambe komanso kumapeto kwa Du’ā.

دل کی سختی کے چند آسباب

Dil ki sakhti kay chand Aasbab

ZIFUKWA ZOCHIPA ZOYAMBISA KUWUMA KWA NTIMA

Kabukuka kanalembedwa ndi Shaykh-e-Ṭarīqat Amīr-e-Aḥl-e-Sunnat, amene anayambitsa Dawat-e-Islami ‘Allāmah Maulānā Abu Bilal Muhammad Ilyas Attar Qadiri Razavi داعیہ برکاتہ العالیہ mu chiyankhulo cha Urdu. **Nthambi Yomasulira** yamasulira kabukuka mu Chichewa. Ngati mutapeza cholakwika chilichonse pomasulira kapena pa kapangidwe, chonde dziwitsani nthambi yomasulira pa keyala kapena imelo ili m’mutsiyi ndi cholinga chopeza malipiro [Šawāb].

Nthambi Yomasulira (Dawat-e-Islami)

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: ✉ translation@dawateislami.net

Zifukwa zochepa zoyambisa kuwuma kwa ntima
An English translation of 'Dil ki sakhti kay chand Aasbab'

MAWUMWINI ONSE NDI OSUNGIDWA

Umwini © 2025 Maktaba-tul-Madinah

Palibe gawo la bukhuli lomwe lingathe kusindikizidwanso, kapena kufalitsidwa, mwa njira iliyonse, kapena yamagetsi, yamakina, yojambulira, kujambulitsa kapena mwanjira ina iliyonse, popanda chilolezo cholembidwa choyambirira cha Maktaba-tul-Madinah.

Kufalitsa koyamba: Rabi'-ul-Awwal, 1447 AH – (Dec, 2025)

Wofalitsa: Maktaba-tul-Madinah

Kuchuluka: -

ISBN: -

WOTHANDIZIRA

Khalani omasuka kulumikizana nafe ngati mukufuna kuthandizira kusindikiza kwa buku lachipembedzo kapena kabuku ka Isal-e-Sawab cha achibale anu omwe anamwalira.

Maktaba-tul-Madinah

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

✉ **Email:** maktabaglobal@dawateislami.net – maktaba@dawateislami.net

☎ **Phone:** +92-21-34921389-93 – 34126999

🌐 **Web:** www.dawateislami.net

ZANKATIMU

Zifukwa zochepa zoyambisa kuwuma kwa ntima.....	1
Ubwino wonfunira zabwino Mneneri ﷺ.....	1
Mapemphero Anayi a Bwana (Mneneri).....	1
Chidziwitso Chopindulitsa Chimabweretsa Khushu' Muntima	3
Chidziwitso Chopindulitsa N'chiyani?	3
Satana Sayandikira.....	4
Machimo Ndi Chopinga Chachikulu Panjira ya Khushu'.....	4
Ntchito Zofewetsa Mitima.....	4
Ubwino Wosisita Mutu wa Mwana Wamasiye	5
Kuwuma Ntima Kumachoka Bwanji? (Chochitika)	6
Cholinga cha Kulengedwa kwa Ntima.....	6
Chizindikiro cha Ntima Wowuma	7
Nkhope Yowala Kuposa Dzuwa Pamaso pa Allah Ndi ya Ndani?.8	
Machimo Amachititsa Ntima Kukhala Wakuda	8
Kukumana ndi Munthu Wankhanza Kumachititsa Ntima Kukhala Wakuda.....	9
Tchimo Ndi Mthenga wa Kukanira Mulungu (Kufr).....	10
Munthu amene ntima wake wasekedwa ndi Chidindo, sadzapeza mwayi Wochita Zabwino.....	11
Chifukwa Chimodzi cha Kuwuma Ntima Ndi "Kulankhula Zopanda Pake"	11

Kupitiriza Kudya Zakudya Zokoma Kumayambitsa Kuwuma Ntima.....	12
Langizo lochekera kwa Oyera ntima wa ku Phiri la Lebanon.....	13
Chifukwa Chimodzi cha Kuwuma Ntima Ndi "Kuseka Kwambiri"	14
Kuseka Ndi Chizindikiro cha Kunyalanyaza	15
Kodi Maswahaba Ankaseka?	15
Chifukwa cha Imfa ya Ntima	16
Kodi uwu ndi Ntundu wa Anthu owopa Allah? (Chochitika)	16
Ndani Amaopa Allah?	17
Adzalowa ku Jahannam Akulira	17
Iye Sanawonekenso Akuseka (Chochitika)	18
Ngati Wina Alira ku Jannah, Ndizodabwitsa.....	18
Wokhulupirira Infa Angaseke Bwanji?.....	19
Sanaseke kwa Zaka 40	19
Sanawoneke Akuseka kwa Zaka 50	19
Chovala cha Anthu Abwino ndi... ..	20
Malamulo akuseka mu Salah.....	20
Malo Owonera Nyimbo Anatsekedwa.....	21
Malizani Ntchito Zosokoneza Musanayambe Salah	23
Nkhani ya Nzeru (Mawu ndi Chochitika).....	24
Kukhala ndi Maganizo a Chakudya Ndi Chopinga ku Khushu' ..	24
Sindidzasintha Salah kukhala "Chakudya", koma ndidzasintha "Chakudya" kukhala Salah!	25

Kuthamangira Salah ya Jama'ah Si Kwabwino	26
Musabwere mukuthamanga	26
Phindu Losathamangira Salah	27

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَاتَمِ النَّبِيِّينَ،
أَمَّا بَعْدُ، فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

Zifukwa zochepa zoyambisa kuwuma kwa ntima ⁽¹⁾

Duwa ya Attar: Ya Allah Woyera! Aliyense amene awerenge kapena kunvetsera kabuku ka masamba 29 kameneka ”Zifukwa zochepa zoyambisa kuwuma kwa ntima“, mupangeni kukhala wa ntima wofewa ndi khalidwe lofewa, ndipo mukhululukireni iye pamodzi ndi makolo ake popanda chiweruzo.

أَمِينَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

Ubwino wonfunira zabwino Mneneri ﷺ

Mawu a Mneneri womaliza صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: "Kongoletsani misonkhano yanu pondifunira ine zabwino (Durood Pak). Chifukwa kundifunira kwanu zabwino pa ine kudzakhala kuwala kwanu pa Tsiku la Qiyamah." ²

Mapemphero Anayi a Bwana (Mneneri)

Okondedwa abale achisilamu! Malo a Khushu'

¹ Nkhaniyi yatengedwa m'buku la Ameer-e-Ahl-e-Sunnat دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ lotchedwa "Faizan-e-Namaz" tsamba 339 mpaka 355.

² Al-Jam'i Saghir, p. 280, Hadith 4580

(kudzichepetsa/ntima wofewa) ali muntima, pomwe ziwalo ndizo malo ake owonekera. Kupeza Khushu' ndi chisomo chachikulu cha Allah, Ambuye Wamphanvu zonse. Satana poyamba amaletsa munthu kupemphera Salah, koma ngati munthu ayambabe kupemphera Salah, amayesa kumukumbutsa zinthu zosiyanasiyana zadziko lapansi kuti awononge nzimu wa Salah, womwe ndi Khushu' ndi Khudu' (kudzichepetsa). Anthu Olemekazeka a Chipembedzo رَحِمَهُمُ اللَّهُ ankapemphera Salah ndi Khushu' Khudu'. Nafenso tiyenera kuyesetsa mwakhama kuti tipeze Khushu' komanso Khudu' ndipo tizipempha Duwa modzichepetsa kuti tizipeza. Bwana wathu wokondedwa صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ankapempha Duwa motere:

(1) اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا یُخْشَعُ¹

E Inu Allah! Ndikupempha chitetezo chanu ku ntima umene suwopa (suwonetsa Khushu').

(2) رَبِّ اجْعَلْنِیْ لَكَ شَکَّارًا، لَكَ ذَکَّارًا، لَكَ رَهَّابًا، لَكَ مَطْوَعًا، لَكَ مُخْبِتًا، اِلَیْكَ اَوَاہًا مُنِیْبًا²

E Mbuye wanga! Ndipangeni kukhala wothokoza Kwambiri kwa Inu, wokumbukira Inu Kwambiri, wokuwopani Inu Kwambiri, wonvera Inu Kwambiri, wokhala ndi Khushu' chifukwa cha Inu, wolira Kwambiri ndikubwera kwa Inu.

¹ Tirmizi, vol. 5, p. 293, Hadith 3493, mwachidule

² Tirmizi, vol. 5, p. 323, Hadith 3562, mwachidule

(3) اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا¹

E Inu Allah! Ndikupempha chitetezo chanu ku chidziwitso chomwe sichipindulitsa, ku ntima umene sulakwa (suwonetsa Khushu'), ku nzimu umene sukhutira, ndi Duwa yomwe siyankhidwa.

(4) اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ صَلَاةٍ لَا تَنْفَعُ²

E Inu Allah! Ndikupempha chitetezo chanu ku Salah yomwe siyipindulitsa.

Chidziwitso Chopindulitsa Chimabweretsa Khushu'

Muntima

Allama Abdur Rauf Munawi رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ponena za Duwa ya Mustafa nambala 3 akuti: Kupempha chitetezo kwa Allah ku 'chidziwitso chomwe sichipindulitsa' ndi 'ntima umene suwonetsa Khushu' pamodzi kukuwonetsa kuti chidziwitso chopindulitsa (ndiko kuti, chidziwitso chomwe chimapindulitsa) chimabweretsa Khushu' muntima.³

Chidziwitso Chopindulitsa N'chiyani?

Chidziwitso chopindulitsa (ndiko kuti, chidziwitso chomwe

¹ Sahih Muslim, p. 1118, Hadith 6906

² Sunan Abi Dawood, vol. 2, p. 131, Hadith 1549

³ Fayz-ul-Qadeer, vol. 2, p. 194

chimapindulitsa) ndi chomwe chimalowa muntima ndikuyikamo kudziwa Allah, Ambuye Wamphanvu zonse, ulemerero Wake, mantha,¹ ulemu ndi chikondi. Ndipo pamene zinthu izi zikhazikika muntima, Khushu' imabadwa muntima ndipo potsatira ntima, ziwalo zonse nazonso zimakhala ndi Khushu'.²

Satana Sayandikira

Hazrat Sayyiduna Sahl bin Abdullah Tustari رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ akunena kuti: "Munthu amene ali ndi Khushu' muntima mwake, Satana sayandikira kwa iye."³

Machimo Ndi Chopinga Chachikulu Panjira ya Khushu'

Ngati mukufuna kupemphera Salah ndi Khushu' ndi Khudu', choyamba pewani machimo. Machimo ndi chopinga chachikulu panjira ya Khushu'. Kupitiriza kuchita machimo sikungakupatseni Khushu'.

Ntchito Zofewetsa Mitima

Ngati mukufuna kubweretsa kufewa ndi Khushu' muntima, chitani zabwino zambiri. Ntchito imodzi yayikulu yabwino ndi kuwerenga Qur'an. Chifukwa cha kuwerenga Qur'an, ntima

¹ Knowledge about the Being and Attributes of Allah Almighty

² Majmu' Rasa'il Ibn-e-Rajab, vol. 1, p. 16

³ Basa'ir zawi Al-Tamyeer, vol. 2, p. 542

umafewa. Komanso, kuchitira zabwino anthu kumabweretsanso kufewa kwa ntima. Munthu wina anadandaula kwa Mtumiki ﷺ za kuwuma kwa ntima wake. Iye ﷺ adati: "Ngati ukufuna ntima wako ukhale wofewa, ndiye dyetsa osauka ndipo sisita mutu wa mwana wamasiye." ¹

Ubwino Wosisita Mutu wa Mwana Wamasiye

M'kabuku ka Maktabatul Madinah kotchedwa "Ihtiram-e-Muslim" pa tsamba 12 mpaka 13 pali kuti: Mwana wamwamuna kapena wamkazi amene bambo ake anamwalira amatchedwa mwana wamasiye. Mwana wamwamuna akafika msinkhu kapena wamkazi akafika msinkhu, malamulo okhudza ana amasiye amatha. Pali malipiro aakulu pochita zabwino kwa ana amasiye. Choncho, mawu aakulu a Mtumiki Wolemekezeka ﷺ ndi akuti: "Munthu amene asisita mutu wa mwana wamasiye chifukwa cha Allah Woyera yekha, ndiye kuti pa tsitsi lililonse limene dzanja lake lapitapo, pali zabwino kwa iye. Ndipo munthu amene achitira zabwino mwana wamasiye wamkazi kapena wamwamuna, ine ndi iye tidzakhala motere mu Jannah (anawonetsa polumikiza zala ziwiri)." ²

Bwana wachifundo wa Ummah ﷺ adati: "Mwana akakhala wamasiye, sisitani mutu wake kuchokera kutsogolo

¹ Shu'ab-ul-Iman, vol. 7, p. 472, Hadith 11034

² Musnad Imam Ahmad bin Hambal, vol. 8, p. 272, Hadith 22215

kupita kumbuyo, ndipo ngati ali ndi bambo, sisitani mutu wake kuchokera pakhosi kupita kutsogolo.”¹

Kuwuma Ntima Kumachoka Bwanji? (Chochitika)

Mayi wa Okhulupirira, Mayi okondedwa a Asilamu onse, Hazrat Bibi Aisha Siddiqah رَضِيَ اللهُ عَنْهَا, mayi wina anadandaula kwa iye za kuwuma kwa ntima (Qasawat-e-Qalbi). Iye adati: ”Kumbukira imfa pafupipafupi, ntima wako udzafewa.” Pamene mayiyo anachita zimenezi, ntima wake unafewa. Choncho, iye anathokoza Mayi wa Okhulupirira Hazrat Bibi Aisha Siddiqah رَضِيَ اللهُ عَنْهَا.²

Cholinga cha Kulengedwa kwa Ntima

Imam Sharafuddin Husain bin Muhammad Tibi رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Cholinga chokhalira ntima ndi chokha chakuti ukhale ndi Khushu' kwa Allah Woyera kuti chifukwa cha zimenezi chifuwa chitseguke ndipo ntima ukhale woyenera kulandira kuwala. Pamene mulibe Khushu' muntima, udzatchedwa wowuma, ndipo kupempha chitetezo ku kuwuma ntima n'kofunika. Allah Wolemekezeka (mu Parah 23, Surah Az-Zumar, Ayah 22) akunena kuti:³

¹ Mu'jam Awsat, vol. 1, p. 351, Hadith 1279

² Al-Roz-ul-Fa'iq, p. 23

³ Sharh-ul-Teebi, vol. 5, p. 210

فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ ط

*Kumasulira kwa Kanz-ul-Iman: Ndiye tsoka kwa iwo amene
mitima yawo yawuma ku chikumbutso cha Allah.¹*

Mitima yawo yawuma ku chikumbutso cha Allah.

Chizindikiro cha Ntima Wowuma

Hazrat Mufti Ahmad Yar Khan رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Ntima wodzichepetsa uli ngati nthaka yachonde imene mmera umakula bwino, ndipo ntima wowuma uli ngati dera lamiyala limene mbewu yofesedwa imawonongeka.² (Pamalo ena akunena kuti:) Ntima umene supeza mtendere pokumbukira Allah (Woyera), suopa pokumbukira chilango, sulakalaka pokumbukira Jannah, ndipo supeza chisangalalo chamuntima (Wajdan) pokumbukira Mtumiki صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, ndi wowuma. Allah (Woyera) atiteteze ku zimenezi.³

Kumva dzina lanu, Bwana, ntima ukanayamba kunjenjemera, moyo ukanakhala wosakhazikika.⁴

صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ

¹ [Kanz-ul-Iman (translation of Quran)] (Part 23, Surah Zumr, Verse 22)

² Mirat-ul-Manajih, vol. 4, p. 60

³ Mirat-ul-Manajih, vol. 4, p. 59

⁴ Wasail-e-Bakhshish, p.224

Nkhope Yowala Kuposa Dzuwa Pamaso pa Allah Ndi ya Ndani?

Mu Hadith Qudsi, Allah Woyera akulamula kuti: Sindilandira Salah ya aliyense wopemphera, koma ndimalandira Salah ya munthu amene amadzichepetsa chifukwa cha ulemerero wanga, amaletsa zilakolako zake ku zinthu zimene ndaletsa, sapitiriza kuswa malamulo anga, amadyetsa anjala, amavika opanda chovala, amachitira chifundo wovutika, amapereka malo kwa mlendo, ndipo amachita zonsezi chifukwa cha Ine. Ndikulumbira pa ulemerero ndi ukulu wanga! Kuwala kwa nkhope yake kudzakhala kowala kuposa kuwala kwa dzuwa pamaso panga. Kuphatikiza apo, ndidzasintha umbuli wake kukhala nzeru (ndiko kuti, kuleza ntima, kufewa) ndi mdima (ndiko kuti, mdima) kukhala kuwala. Akandiitana, ndidzamuyankha 'Ndipo ine'. Akandipempha, ndidzamupatsa. Akalumbira pa Ine, ndidzakwaniritsa lumbiro lake. Komanso, ndidzamupatsa kuyandikana kwanga ndipo ndidzamuyang'anira, ndipo ndidzamuteteza kudzera mwa angelo anga.¹

Machimo Amachititsa Ntima Kukhala Wakuda

Munthu amene ntima wake wawuma, Khushu' imachokapo. Pali zifukwa zambiri za kuwuma kwa ntima, chimodzi mwazo ndi kuchita machimo. Zikunenedwa kuchokera kwa Hazrat

¹ Kanz-ul-Ummal, vol. 4, p. 214, Hadith 20100

Sayyiduna Abu Hurairah رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ kuti mawu apamwamba a Bwana wa dziko lonse صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ndi akuti: Pamene kapolo achita tchimo, kadontho kakuda (Black dot) kamapezeka pantima pake. Pamene asiya tchimolo ndikulapa ndikupempha chikhululuko, ntima wake umayeretsedwa. Koma ngati achitanso tchimo ndiye kadonthoko kamakula mpaka ntima wonse umakhala wakuda. Ndipo iyi ndiyo dzimbiri imene Allah Woyera anaitchula motere:"

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٣٧﴾

Kumasulira kwa Kanz-ul-Iman: Ayi, koma mitima yawo yachita dzimbiri chifukwa cha zomwe ankapeza.¹ Chifukwa cha zochita zawo.²

Ndikufuna kulira kwambiri chifukwa cha inu, Bwana! Koma kuwuma kwa ntima sikuchoka.³

Kukumana ndi Munthu Wankhanza Kumachititsa

Ntima Kukhala Wakuda

Si koyenera kukumana ndi olamulira opanda cholinga, pakhoza kukhala zotsatira zoyipa (Bad effects) zambiri. Mfumu ya nthawiyo inafuna kukumana ndi Imam Al-Asfiya Hazrat

¹ [Kanz-ul-Iman (Translation of Quran)] (Part. 30, Surah Al-Mutaffifeen, verse 14)

² Tirmizi, vol. 5, p. 220, Hadith 3345

³ Wasail-e-Bakhshish, p.382

Dawood Ta'i رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ, koma iye anakana. Ndipo kudzera mwa Hazrat Sayyiduna Imam Abu Yusuf رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ, nkhani iyi yanenedwa:

رُؤْيَا وَجْهِ الْقَالِمِ تَسْوِدُ الْقُلُوبَ

Ndiko kuti, kuona nkhope ya munthu wankhanza kumachititsa mitima kukhala yakuda.¹

Tchimo Ndi Mthenga wa Kukanira Mulungu (Kufr)

Mawu a anthu olemkezeka ndi akuti: "Tchimo ndi mthenga (ndiko kuti, zifukwa) za Kukanira Mulungu (Kufr)." Ndiko kuti, m'njira yakuti tchimo limabweretsa mdima muntima ndikuuphimba moti suchilandiranso zabwino zilizonse. Panthawiyo, ntima umawuma ndipo chifundo chonse, kukoma ntima ndi mantha zimachokamo. Kenako munthuyo amachita chilichonse chimene akufuna ndipo amachita zomwe zimamusangalatsa. Komanso, amapanga Satana kukhala bwenzi lake polimbana ndi Allah Woyera, ndiye Satana amamusocheza, kumunyengerera, kumupatsa ziyembekezo zabodza ndipo, momwe angathere, sakhutira ndi chilichonse chocheperapo kuposa kukanira Mulungu (Kufr)."²

¹ Sab'a Sanabil, p. 95, summarised

² Jahannam mayn lay Janay walay a'maal, vol. 1, p. 63

Usana ndi usiku pali kupitiriza kwa machimo. Inu nokha chitanipo kanthu, tsokali silichoka.¹

Munthu amene ntima wake wasekedwa ndi Chidindo, sadzapeza mwayi Wochita Zabwino

Hazrat Sayyiduna Hasan Basri رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ adati: "Pali malire okhazikitsidwa a machimo pakati pa Allah Woyera ndi kapolo. Pamene kapolo afika pamalirewo, Allah Woyera amaika chisindikizo (Seal) pantima pake, ndipo pambuyo pake sapatsidwanso mwayi wochita zabwino."²

O Allah Wamphanvu zonse! Ndichitireni chifundo, Chotsani mdima wa machimo muntima mwanga ndikudzazisamo kuwala kwa tchito zabwino. O Mbuye! Ndipatseni chisomo chanu ngati sichoncho ndikhala woliza chilichonse.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

Chifukwa Chimodzi cha Kuwuma Ntima Ndi "Kulankhula Zopanda Pake"

Hazrat Sayyiduna Isa Ruhullah عَلَيْهِ السَّلَام analangiza otsatira ake ponena kuti: "E inu anthu! Pewani kulankhula zopanda pake. Musatulutse mawu aliwonse nkamwa mwanu kupatula

² Ihya-ul-‘Uloom, vol. 4, p. 65) (Ihya-ul-‘Uloom (Urdu) vol. 4, p. 157

pokumbukira Allah apo ayi mitima yanu idzawuma. Ngakhale kuti mitima imakhala yofewa (koma kulankhula zopanda pake kumapanga kukhala ntim owuma), ndipo ntima wowuma umalandidwa chifundo cha Allah, Ambuye Wamphanvu zonse (ndiko kuti, ngati muli ndi chiyembekezo cha chifundo cha Allah Woyera, tetezani mitima yanu ku kuwuma).”¹

E Mbuye! Ndipangeni ine kusalankhula chilichonse kupatula chofunikira.

Lolani lilime lipeze loko wa Madinah woperekedwa ndi Allah.²

Kupitiriza Kudya Zakudya Zokoma Kumayambitsa

Kuwuma Ntima

Hazrat Sayyiduna Imam Muhammad bin Muhammad bin Muhammad Ghazali رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: ”Khalidwe lodalitsika la anthu olemekazeka achipembedzo (رَحْمَةُ اللَّهِ) amene ankayenda panjira ya Akhera linali lakuti sankadya msuzi nthawi zonse, koma nthawi zina zokha, ndipo ankapewa zilakolako za ntima (Nafs). Chifukwa ngati munthu apitiriza kudya zakudya zokoma motsatira chilakolako chake, ndiye kuti m'ntima mwake mumabuka kuwukira (ndiko kuti, kuwukira, kunyada) ndipo muntima mwake mumayamba kuwuma. Komanso, amakonda kwambiri zinthu zokoma za dziko lapansi (ndiko kuti, amazolowera kwambiri) moti chikondi cha

¹ Uyoon-ul-Hikayat, p. 119

² Wasail-e-Bakhshish, p.382

zosangalatsa zadziko lapansi chimalowa muntima mwake ndipo amaiwala kukumana ndi Ambuye wa chilengedwe chonse **جل جلاله** ndi kupezeka pamaso pake Panyumba yake yapamwamba. Kwa iye, dziko lapansi limakhala Jannah ndipo imfa imakhala ndende. Komabe, ngati adzikakamiza ndikudziletsa ku zosangalatsa, ndiye kuti dziko lapansi limakhala ndende kwa iye ndipo limakhala lopanikiza, ndipo mzimu wake (Nafs) umafuna kumasuka ku ndendeyo ndi kupanikizako, ndipo infa ndiyo kumasuka kwake. Mawu a Hazrat Sayyiduna Yahya bin Mu'adh Razi **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** akulozera ku nfundo yomweyi. Choncho, iye **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** akunena kuti: "E inu guru la Siddiqin (owona ntima)! Dzipatseni njala kuti mudzakhale ndi phwando lazakudya ku Jannah, chifukwa pamene ntima (Nafs) usungidwa wanjala kwambiri, m'pamenenso chilakolako chodyera chimakula."¹

Langizo lochekera kwa Oyera ntima wa ku Phiri la Lebanon

Kuwonongeka kumodzi kwa kudya mokhutira ndi kwakuti munthu amalandidwa chisangalalo ndi kukoma kwa kupembedza. Choncho, Amir-ul-Mu'minin, Khalifa woyamba wa Asilamu, Hazrat Sayyiduna Abu Bakr Siddiq **رَضِيَ اللهُ عَنْهُ** akunena kuti: Kuyambira pamene ndakhala Msilamu, sindinakhalepo nditadya mokhutira kuti ndipeze kukoma

¹ Ihya-ul-'Uloom, vol. 3, p. 113

(ndiko kuti, kukoma) kwa kupembedza. Hazrat Sayyiduna Ibrahim bin Adham رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Ndinakhala ndi Oyera ambiri a ku Phiri la Lebanon. Aliyense wa iwo anandiuza ine: Pamene upita kwa anthu, awalangize zinthu zinayi. Limodzi mwa malangizowo linali lakuti amene adya kwambiri, sadzapeza chisangalalo cha kupembedza.¹

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

Chifukwa Chimodzi cha Kuwuma Ntima Ndi "Kuseka Kwambiri"

E inu okonda Mtumiki! Kuseka, ngakhale kuli kololedwa, koma ”kuseka kwambiri“ kumayiwaza (kumabweretsa kunyalanyaza), ndi ntchito yosayenera ndipo imafa ntima. Chifukwa chopewa kuseka kosafunikira, Insha'Allah, mudzapeza kupita patsogolo mwauzimu. Choncho, malangizo ena akuperekedwa pankhaniyi:

”...kuti mwina tikapeze kukhwima ntima pankhani yokumbukira Akhera! Mawu aakulu a Mtumiki Wolemekezeka صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ndi akuti: ”Musamaseke kwambiri! Chifukwa kuseka kwambiri kumafa ntima.”²

¹ Minhaj-ul-‘Aabideen, pp. 84-98

² Ibn-e-Majah, vol. 4, p. 465, Hadith 4193

Kuseka Ndi Chizindikiro cha Kunyalanyaza

Kuseka kwambiri ndi chizindikiro (ndiko kuti, chizindikiro) cha kunyalanyaza za Akhera. Bwana wa Madinah ﷺ adalamula kuti:

لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلًا وَكَبَيْتُمْ كَثِيرًا

Ndiko kuti, mukanadziwa zomwe ine ndikudziwa, mukanaseka pang'ono ndikulira kwambiri. ¹

Kodi Maswahaaba Ankaseka?

Hazrat Sayyiduna Abdullah ibn Umar رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا anafunsidwa kuti kodi Maswahaaba a Mtumiki wa Allah ﷺ ankaseka? Iye anayankha kuti: Inde, ndipo chikhulupiriro m'mitima mwawo chinali cholimba kuposa phiri.²

Hazrat Mufti Ahmad Yar Khan رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ ponena za Hadith iyi akuti: Mwina wofunsayo anamva Hadith iyi, "Kuseka kwambiri kumafa ntima," ndipo anaganiza kuti Maswahaaba Olemekezeka (رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) sakanaseka konse (chifukwa) iwo anali anthu amitima yamoyo, ndiye kodi iwo akanakhudzidwa bwanji ndi kuseka! Yankho la Sayyiduna Ibn Umar رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا la "Inde" likutanthauza kuti kuseka si Haram koma Halal. Iwo (ndiko kuti, Maswahaaba Olemekezeka رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) sankaseka kuseka

¹ Bukhari, vol. 3, p. 218, Hadith 4621

² Sharh-ul-Sunnah, vol. 6, p. 375, Hadith 3244

komwe kumafa ntima, ndiko kuti, kuseka nthawi zonse, koma iwo (Maswahaaba) ankaseka kuseka komwe kumapangitsa ntima kukhala wosangalala (ndiko kuti, watsopano) ndipo kumapangitsanso munthu woyang'anayo kukhala wosangalala (ndiko kuti, watsopano).¹

Chifukwa cha Imfa ya Ntima

Amir-ul-Mu'minin, Khalifa wachiwiri wa Asilamu, Hazrat Sayyiduna Umar Farooq Al-A'zam رَضِيَ اللهُ عَنْهُ akunena kuti: Amene amaseka kwambiri, ulemu wake umachepa. Ndipo amene amachita nthabwala (ndiko kuti, nthabwala zopusa), amagwa m'maso mwa anthu. Amene amachita chinthu china pafupipafupi (ndiko kuti, kwambiri), amadziwika ndi chinthucho. Amene amalankhula kwambiri, amalakwitsa kwambiri. Ndipo amene zolakwa zake zili zambiri, manyazi ake amachepa. Ndipo amene manyazi ake achepa, kuopa Mulungu (pious abstinence) kwake kumachepa. Ndipo amene kuopa Mulungu kwake kwachepa, ntima wake umafa.²

Kodi uwu ndi Ntundu wa Anthu owopa Allah? (Chochitika)

Hazrat Sayyiduna Wahb bin Ward رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ pa tsiku la Eid-ul-Fitr adawona anthu ena akuseka ndipo adati: Ngati anthu awa

¹ Mirat, vol. 6, p. 404

² Ihya-ul-'Uloom (transalated) vol. 3, p. 389

akhululukidwa, kodi iyi ndi ntchito ya anthu othokoza? Ndipo ngati sanakhululukidwe, kodi uwu ndi mtundu wa anthu owopa (ndiko kuti, owopa)?¹ Nkhani iyi ikunena za kuseka kwa kunyalanyaza, apo ayi ndikoyenera kuwonetsa chisangalalo pa Eid.

Ndani Amaopa Allah?

Swahaabi mwana wa Swahaabi Hazrat Sayyiduna Abdullah ibn Abbas رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا anafunsidwa kuti Kha'ifin (ndiko kuti, owopa Allah Woyera) ndi ndani? Iye anayankha kuti: Mitima yawo yavulazidwa ndi mantha a Allah, maso awo akulira, akunena kuti tingasangalale bwanji pamene imfa ili kumbuyo kwathu, manda ali patsogolo pathu, Qiyamah ndi malo athu olonjezedwa, tiyenera kudutsa pa Jahannam, ndipo tiyenera kuima pamaso pa Allah Ambuye Wamphanvu zonse.²

Adzalowa ku Jahannam Akulira

Hazrat Sayyiduna Abdullah ibn Abbas رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا akunena kuti: "Amene achita tchimo akuseka, adzalowa ku Jahannam akulira."³ Tabi'i wolemekezeka Hazrat Sayyiduna Amir bin Qais

¹ Ihya-ul-'Uloom (Urdu) vol. 3, p. 390

² Ihya-ul-'Uloom, vol. 4, p. 227

³ Ihya-ul-'Uloom (Urdu), vol. 3, p. 391

رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: "Munthu amene amaseka kwambiri padziko lapansi, adzalira kwambiri pa Qiyamah."¹

Iye Sanawonekenso Akuseka (Chochitika)

Tabi'i wankulu Hazrat Sayyiduna Imam Hasan Basri رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ anawona munthu wina akuseka. Iye anati: يَا قَتِي هَلْ مَرَرْتَ بِالصِّرَاطِ؟ Ndiko kuti, E iwe mnyamata! Kodi wadutsa pa mlatho wa Sirat? Iye anati: Ayi. Kenako anati: هَلْ تَدْرِي إِلَى الْجَنَّةِ تُصِيرُ أَمْ إِلَى النَّارِ؟ Ndiko kuti, kodi ukudziwa ngati upita ku Jannah kapena ku Moto? Iye anati: Ayi. Anati: فَبَاهَذَا الضَّحْكُ؟ Ndiko kuti, ndiye kuseka kumeneku n'kwa chani?² Ndiko kuti, pamene mavuto otere ali patsogolo pako ndipo sukudziwanso za chipulumutso chako, ndiye ukuseka chifukwa cha chisangalalo chotani? Pambuyo pake, munthuyo sanawonekenso akuseka ndi aliyense.³

Ngati Wina Alira ku Jannah, Ndizodabwitsa

Hazrat Sayyiduna Muhammad bin Wasi' رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Pamene muwona wina akulira ku Jannah, kodi simudzadzidzimuka ndi kulira kwake? Anafunsidwa kuti: Ndithudi tidzadzidzimuka. Iye anati: Amene amaseka padziko lapansi koma sakudziwa komwe akupita (ndiko kuti, kupeza

¹ Tambih-ul-Mughtarrin, p. 42

² Ihya-ul-'Uloom, vol. 4, p. 227

³ Ikhlāq-ul-Saleheen, p. 49

Jannah kapena kupita ku Jahannam) ndiye (munthu wosekayo) ndi wodabwitsa kwambiri kuposa iyeyo.¹

Wokhulupirira Infa angaseke Bwanji?

Mu Hadith Qudsi muli Mawu akuti (Allah Woyera akunena kuti):

عَبَّالَيْنِ أَيْقَنَ بِالنُّبُوتِ كَيْفَ يَفْرُحُ

Ndiko kuti, ndizodabwitsa kwa munthu amene ali wotsimikiza za infa, koma amaseka!²

Sanawonekepo akuseka kwa Zaka 40

Hazrat Sayyiduna Sa'id bin Abdul Aziz رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ sanaseke kwa zaka makumi anayi mpaka anamwalira. Mofananamo, Hazrat Ghazwan Raqashi رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ sankaseka.³

Sanawonekepo Akuseka kwa Zaka 50

Hazrat Sayyiduna Aun bin Abu Zayd رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Ndinakhala ndi Hazrat Ata Sulami رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ kwa zaka makumi asanu, sindinamuwonepo akuseka.⁴

¹ Ihya-ul-'Uloom (Urdu) vol. 3, p. 391

² Shu'ab-ul-Iman, vol. 1, p. 223, Hadith 212

³ Tambih-ul-Mughtarrin, p. 42

⁴ Tambih-ul-Mughtarrin, p. 42

Chovala cha Anthu Abwino ndi...

Hazrat Mu'adhah Adawiyyah رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهَا tsiku lina anadutsa pa anyamata ena omwe ankaseka ndipo chovala chawo chinali cha ubweya (Suf) ndiko kuti, chovala cha Sufi. Iye anati:

سُبْحَانَ اللَّهِ، لِيَأْسُ الصَّالِحِينَ وَضَحُّكَ الْغَافِلِينَ

سُبْحَانَ اللَّهِ! Chovala ndi cha anthu olungama ndipo kuseka ndi kwa anthu onyalanyaza.¹

Malamulo akuseka mu Salah

1. Mu Salah yokhala ndi Ruku' ndi Sujud, munthu wankulu ataseka mokweza (Qahqaha) ndiko kuti, anaseka ndi mawu onveka moti anthu oyandikana nawo ananva, ndiye kuti Wudhu waduka ndipo Salah yadukanso. Ngati anaseka ndi mawu onveka moti anangonva yekha, ndiye kuti Salah yadukanso koma Wudhu ukadali wolondola. Kuseka kwamuntima (kumwetulira) sikuwononga Salah kapena Wudhu. Mukamwetulira, simunveka mawu konse, mano okha ndi amene amawoneka.
2. Munthu wankulu akaseka mokweza (Qahqaha) mu Salah ya Janazah, Salah yake yawonongeka koma Wudhu umakhalapobe wolondola.

¹ Tambih-ul-Mughtarrin, p. 42

3. Kuseka mokweza (Qahqaha) kunja kwa Salah sikuwononga Wudhu, koma ndibwino (Mustahab) kupanganso Wudhu.¹ Bwana wathu wokondedwa صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ sanasekepo Qahqaha, choncho nafenso tiyenera kuyesetsa kuti tisamaseke mokweza.

Ya Rabb-e-Mustafa! Chotsani kuwuma kwa mitima yathu ndikuyidzaza ndi chikumbutso chanu. Titetezeni ku kulankhula zopanda pake, kuseka kopanda chifukwa ndi kutsatira zilakolako za ntima (Nafs). Titetezeni ku ntundu uliwonse wa tchimo ndipo tipatseni mwayi wokhala otanganidwa ndi Dhikr komanso kumufunira zabwino Mtumiki (Durood) nthawi zonse.

اٰمِيْنُ بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلٰى الْحَبِيْبِ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ

Malo Owonera Nyimbo Anatsekedwa

E inu okhala ndi nkhawa za ubwino wa Akhera! Chotsani chizolowezi cha kuseka kopanda chifukwa, dzipulumutseni ku zopweteka ntima, ndipo khalani m'gulu la okonda Mtumiki kuti mupeze kukhwima ntima. Kutu ndikulimbikitseni, ndikupereka ”Madani Bahar” imodzi: M'bale wina wachisilamu waku Sui

¹ Maraqi al-Falah, p. 84-91

(Balochistan) panthawiyo ankaphunzira n'kalasi lachisanu ndi lachitatu pamene ubwenzi woyipa unayamba kumukhudza. Atamaliza sukulu ya sekondale, analowa ku kolejiki ndipo zinali ngati kuti anali ndi ufulu wonse wochita chilichonse choyipa. Satana anamugwira dzanja ndikumukankhira ku dzenje la chiwonongeko. Tsopano ankamwa mowa, kumenyana, kutchova njuga ndi kuchita zinthu zoipa zosiyanasiyana. Nthawi zina usiku wonse ankathera akutchova njuga ndi kumwa mowa mpaka kumva Adhana ya Fajr, koma zachisoni! Iye anali wotanganidwa ndi zosangalatsa ndi anzake. Ngati mayi ake ankamulangiza, ankawayankha mwano ndipo, Mulungu aletse, ankawanyoza. Anali ndi zithunzi za osewera amafilimu m'chipinda chake monse, ndipo kuseri kwa zithunzizo anali ndi "malo obisika" kumene nthawi zonse munkakhala botolo la mowa. Anakhalabe wotanganidwa ndi ntchito zakudazi mpaka chaka cha 1998 chinafika. Anatsegula "Malo Owonera Nyimbo" ake. Tsiku lina ali pa sitolo, mbale wina wachisilamu woala nduwira anamupatsa kaseti ya nkhani yodzaza ndi Sunnah yochokera ku Maktabatul Madinah ndipo anamupempha kuti ayiike. Atangoyika kasetiyo, anamva mawu a Maulana wina. Anachita mantha ndikuzimitsa ndipo anabweza kasetiyo kwa m'bale wachisilamuyo nati: M'bale! Ine sindimakonda zinthu izi, sindingathe kuyika kaseti iyi. M'bale wachisilamuyo m'malo mokwiya, anapanga nkhope yachisoni ndipo anati: Ngati simungathe kuyika pano, chonde! Tengani kasetiyo kunyumba ndipo mukayinvetse. Iye, pofuna kungomuchotsa, anatenga kasetiyo ndikuyiyika nthumba la jekete yake. Usiku atagona,

anakumbukira kasetiyo. Anaganiza kuti ndinvetsere, mawa ngati m'bale wachisilamu andifunsa, ndidzachita manyazi. Atayika kasetiyo ndikunvetsera, anadzidzimuka. Kaseti itatha, anainvetseranso akulira. Analapa machimo ake ndipo m'mawa anapita ku Mzikiti kukapemphera Fajr. Opemphera wo anadabwa ndikumuyang'ana mosangalala kuti munthu uyu wabwera kudzapemphera? Nayenso Fajr! Kenako anatsekanso "Malo Owonera Nyimbo" ake ndipo patapita kanthawi kochepa, nkhope yake inakongoletsedwa ndi ndevu zolemekezeka. Kenako mu 2003, analandiranso mwayi wochita maphunziro a Madani Qafilah ku Malo Akuluakulu a Madani Padziko Lonse, Faizan-e-Madinah, ku Karachi.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! Anapeza mwayi woyenda mu Madani Qafilah kwa miyezi khumi ndi iwiri ndipo analandiranso mwayi wogwira ntchito ya Dawat-e-Islami monga Mtsogoleri wa Madani Qafilah m'makabina awiri a Balochistan.

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب
صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

Malizani Ntchito Zosokoneza Musanayambe Salah

Musanayambe Salah, dzimasuleni ku zinthu zonse zomwe zingasokoneze maganizo anu mu Salah ndikukupangitsani kuyiwala kukumbukira Allah. Komanso, malo akhale opanda phokoso ndi chipwirikiti. Pazophimba zakutsogolo kapena pa mphasa yopemphereramo pasakhale zojambula, makwinya

kapena zotukuka zomwe zingasokoneze maganizo ndi kusokoneza Khushu' ndi Khudu'. Tsatiraninso njira zodzitetezera ku kuzizira kwambiri ndi kutentha kwambiri. Ngati pali kufunika kodya kapena kukodza ndi zina zotero, malizani kaye zimenezo.

Nkhani ya Nzeru (Mawu ndi Chochitika)

Hazrat Sayyiduna Abu Darda رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ankanena kuti: "Ndi nzeru za munthu kuti ayambe wamaliza ntchito yake yofunikira kuti poyamba Salah ntima wake ukhale womasuka." ¹

Tabi'i wolemekezeka Hazrat Sayyiduna Masrooq رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ankauza banja lake kuti: "(Zokhudzana ndi ine) Ndiuzeni zosowa zanga zonse ndisanayambe Salah." ²

Kukhala ndi Maganizo a Chakudya Ndi Chopinga ku Khushu'

Hazrat Allama Maulana Mufti Muhammad Amjad Ali A'zami رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ akulamula kuti: Ndi Makruh (chosakondedwa) kupemphera Salah popanda kuchotsa chinthu chomwe chimasokoneza ntima ndipo (chinthucho) chingathe kuchotsedwa. Mwachitsanzo, pamene pali kufunika kochita chimbudzi chachikulu kapena chaching'ono kapena kutulutsa

¹ Qoot-ul-Quloob, vol. 2, p. 169

² Hilya-tul-Awliya', vol. 2, p. 112, number 1611

mpweya, koma ngati nthawi ikutha, pempherani kenako muchotse. (Ndiko kuti, bwerezani Salah ndi cholinga cha Wajib-ul-I'adah chifukwa Salah inali Makruh Tahrimi). Chimodzimodzi, ngati chakudya chayikidwa patsogolo ndipo pali chilakolako chodyera. Mwachidule, ngati pali chinthu china chilichonse chimene chimasokoneza ntima, chimalepheretsa Khushu', ndiye kuti kupemphera Salah panthawi yotereyi nakonso ndi Makruh.¹

Sindidzasintha Salah kukhala "Chakudya", koma ndidzasintha "Chakudya" kukhala Salah!

Sharh Bukhari Mufti Shariful Haq Amjadi رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ akunena kuti: Ngati chakudya chayikidwa patsogolo kapena munthu akudya ndipo Jama'ah (Salah ya pagulu) yayamba, si Wajib (kokakamizika) kusiya chakudya ndikupita ku Jama'ah. Ndipo lamulo lomweli limagwiranso ntchito pamene njala ili yayikulu ndipo chakudya chili chokonzeka. Sayyiduna Imam A'zam (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ) anati: "Ndidzasintha Salah kukhala chakudya, chifukwa ndi bwino kuti ntima ukhale wotanganidwa ndi chakudya panthawi ya Salah, kusiya ndikuti ndisinthe chakudya kukhala Salah, ndiko kuti, ntima ukhale wotanganidwa ndi Salah pamene ndikudya." Izi zimagwira ntchito pamene pali nthawi yokwanira ya Salah. Koma ngati pali kuwopa kuti nthawi ya Salah idzatha kapena nthawi ya Makruh

¹ Bahar-e-Shari'at, vol. 1, p. 457

idzafika pamene mukudya ndiye kuti mulimonse, pempherani Salah kaye."¹

Kuthamangira Salah ya Jama'ah Si Kwabwino

Ndikoletsedwa kuthamangira Takbeer Ula kapena Salah ya Jama'ah. Mwanjira imeneyi, ngati mpweya utha, "Khushu" idzachokera kuti? Buku la Maktabatul Madinah la masamba 168 la Dawat-e-Islami, "Zowonongeka za Kuchita Zinthu Mwachangu" pa tsamba 31 mpaka 32 pati kuti: Ndithudi, kupemphera Salah ya Jama'ah ndi Takbeer Ula ndi mwayi wawukulu, monga zikunenedwa kuchokera kwa Hazrat Sayyiduna Anas bin Malik رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: Mawu a Mustafa صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: Munthu amene wapemphera Salah ya Jama'ah ndi Takbeer Ula kwa masiku makumi anayi chifukwa cha chiyanjo cha Allah, analembedwera mitundu iwiri ya chipulumutso: chipulumutso chimodzi ku Moto wa Jahannam ndipo china ku unyengeri (Munafaqat).²

Abale ena achisilamu amathamanga mwachangu kuti akapeze Takbeer Ula, zomwe zimapangitsa phokoso (ndiko kuti, mdidi) pansi pa Msikiti, zomwe zimatsutsana ndi kulemekeza Msikiti.

Musabwere mukuthamanga

Hazrat Sayyiduna Abu Hurairah رَضِيَ اللهُ عَنْهُ akunena kuti

¹ Nuzhat-ul-Qari, vol. 2, pp. 338-339

² Tirmizi, vol. 1, p. 274, Hadith 241

ndinanva Mtumiki Woyera ﷺ akunena kuti: "Pamene Takbeer ya Salah yanenedwa, musabwere mukuthamanga, koma bwerani mukuyenda modekha. Chimene mwapeza, pempherani, chimene mwaphonya, kwaniritsani." ¹

Phindu Losathamangira Salah

Hazrat Mufti Ahmad Yar Khan رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ponena za Hadith iyi akuti: Ndiko kuti musabwere mukuthamanga mwamantha kuti mulowe nawo Jama'ah, chifukwa m'menemo muli chiwopsezo choti mungagwe ndi kuvulala. Zinthu zingapo zaphunziridwa kuchokera apa: Choyamba, ndi Mustahab (kovomerezeka) kubwera modekha kuti mulowe nawo Jama'ah; kuthamanga kumatsutsana ndi Mustahab, si Haram. Chachiwiri, kupeza gawo lomaliza la (Salah) kumapangitsa kupeza Jama'ah. Choncho, amene alowa mu Attahiyyat ya Salah ya Jumu'ah, wapemphera Jumu'ah (ndiko kuti, wapeza Jama'ah ya Jumu'ah). Chachitatu, Raka'ah imene Muqtadi (wotsatira) alowamo, ndi Raka'ah yoyamba malinga ndi chiwerengero ndipo ndi Raka'ah yomaliza malinga ndi kuwerenga (Qira'at). (Mufti Sahib akuwonjezeranso kuti:) Kuyambira pamene anachoka panyumba ndi cholinga cha Salah, wakhala akulandira malipiro a Salah, ndiye bwanji akuchita changu! Bwanji akugwa ndikuvulala! Bwerani modekha, pempherani chimene

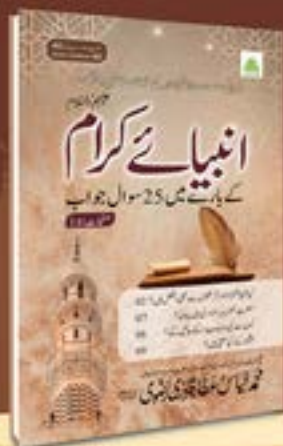
¹ Muslim, p. 239, Hadith 1360

mwapeza. Kumbukirani kuti ngati abwera mwachangu pang'ono (ndiko kuti, pang'ono) kuti akapeze Takbeer Ula kapena Ruku', koma osati mochuluka moti pali chiwopsezo chovulala kapena kugwa, ndiye palibe vuto. ¹

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

¹ Mirat-ul-Manajih, vol. 1, p. 425

Next Weekly Booklet

Fairan-e-Madinah, Muhallah Sodagarah, putari sabri mandi, Karachi.

+92 21 111 25 26 92 0313-1139278

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net

feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net